

nějakých násilností nedopustil. Tak stojí zaznamenáno v protokolech. Proč ale farář Kún namísto do Ameriky odejel do Lince, to již zapsáno není. Rozpor mezi evangelickou náboženskou obcí a učitelem soukromé evangelické školy Václavem Ottou byly nepřekonatelné. Od září 1889 již liptálští evangelici začali posílat své děti raději do veřejné obecné školy. Nakonec tedy evangelici v rozporu s furantským prohlášením presbytera Ceditly (viz dále) sami "pustili to, co jejich předkové s těžkostí nabylí".

Dne 9. října 1890 byl jako farář v Liptále ordinován **Bohumil Dobiáš**. Narodil se v Chlebích 6. listopadu 1862 jako syn učitele. Bohosloví vystudoval ve Vídni, pak byl vikářem ve Chlebích a v Zádveřicích. Když byla v roce 1903 čelní zed liptálského tolerančního kostelíka roztržena při bouři úderem blesku, přistoupil roku 1904 ke stavbě nového kostela. Autorem jeho plánů byl architekt Josef Zlatohlávek z Vídna a stavbu prováděl stavitele František Mahsloň ze Vsetína. Stavba byla dokončena díky velkému úsilí Bohumila Dobiáše a nezíštné pomoci téměř všech příslušníků sboru a dalších dárců. Farář Bohumil Dobiášovi, který zemřel 15. 7. 1917 v Liptále, byla jako hlavnímu budovateli kostela odhalena v předsíni kostela mramorová deska, jež podnes připomíná jeho zásluhu. Farář Dobiáš proslul svou přísností a snahou vymýtít v Liptále opilství.

Nástupcem Bohumila Dobiáše se stal **Stanislav Čapek**. Vypomáhal v Liptále jako vikář již v době, kdy farář Dobiáš onemocněl, a po jeho smrti se stal liptálským farářem. Oženil se s dcerou faráře Dobiáše, ale po třech měsících zemřel jako obět epidemie španělské chřipky. Farářem byl jen krátce na přelomu let 1917 - 1918.^{11/}

Poznámky

1. B. Burian, Toleranční kazatelé na Valašsku (1781 - 1861). Valašské Meziříčí 1938, str. 216 a n.
2. B. Burian, c. d.; Archiv moravské superintendance h. v. Praha, Sign. AMS 107 H/6, visitační protokol z 28. 9. 1810.
3. B. Burian, c. d., str. 257 - 258.
4. Tamtéž, str. 84.
5. Tamtéž, str. 268 - 272, str. 286 - 288.
6. Tamtéž, str. 333 - 338 ; Archiv moravské superintendance h. v. Praha, sign. AMS 107 H/6, visitační protokol z 28. 9. 1810.
7. Tamtéž, sign. AMS 107 K/10, visitační protokol z 15. 8. 1826.
8. B. Burian, c. d., str. 337 - 338.
9. B. Burian, c. d., str. 87.
10. Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848 - 1960, I, Ostrava 1966, str. 299 - 302; B. Burian, Toleranční kazatelé ..., str. 461, 462; SOKA Vsetín, SmOÚ Vsetín, kart. 1, pres. 1855/6.
11. Státní okresní archiv Vsetín, Poz. Karel Kobliha, kart. 14, i. č. 379; Archiv českobratrské církve evangelické v Liptále.

Příspěvky k dějinám a současnosti sboru českobratrské církve evangelické v Liptále

I. Liptálští kazatelé

Ve dnech 17. a 18. prosince 1918 se ve Smetanově síni Obecního domu v Praze konal sněm českých evangelíků z Čech, Moravy a Slezska. Na tomto sjezdu došlo ke spojení české reformované a luterské církve, což toleranční patent z roku 1781 neumožňoval. Za liptálský sbor se jej zúčastnil ředitel veřejné obecné školy Maximilián Pilát a Josef Staněk ze Seninky. Na základě usnesení tohoto sněmu byla vytvořena českobratrská církev evangelická. V letech 1919 - 1925 působil v Liptále farář **Jaroslav Kantorek**, narozený 10. 5. 1899 v Kroměříži. Za jeho působení bylo v roce 1919 ve sboru založeno sdružení mládeže, roku 1921 pro nejmladší generaci dětí tzv. nedělní škola a roku 1922 pak vznikl odbor Kostnické jednoty. Vytvoření českobratrské církve evangelické přineslo mimo jiné novou organizaci územních obvodů jednotlivých evangelických sborů. Znamenalo to, že někteří věřící z okolních obcí se stali příslušníky sboru v Jasenné a Pozděchově.

V roce 1921 byly opraveny farní objekty a zřízen hřbitov v Senince. Sbor tehdy čítal 2721 duší.

Roku 1928 nastoupil na evangelickou faru **Antonín Venc**, narozený 11. 5. 1902 v Brně. Původně byl příslušníkem římskokatolické církve, pak se stal důstojníkem Armády spásy a potom evangelickým farářem. Za jeho působení byly pořízeny do evangelického kostela v Liptále zvony. Z Liptálu odešel do Brna - Židenic, zemřel v r. 1960. Po něm se stal farářem v Liptále **Jan Amos Vališ**, který působil v Liptále v letech 1930 - 1952. Předtím působil po 10 let v USA, pak v Nosislaví a v Orlové. Pod tlakem politických poměrů po převzetí moci komunistickou stranou v únoru 1948 musel odejít předčasně do důchodu. Zemřel roku 1966. V letech 1952 - 1987 byl v Liptále farářem **Otakar Roubíček**, narozený 18. 3. 1923 v Plzni. Před příchodem do Liptálu byl nejdříve vikářem ve Frydku - Mistku a v Rýmařově. Po celou dobu svého působení se musel potýkat s neblahým vlivem komunistické totality. Velkou pomocnicí ve sborové práci mu byla paní farářová Štěpánka Roubícová.

Farář Jaroslav Kantorek s rodinou.

**Farář Jan Skalák ze Vsetína,
administrátor sboru v Liptále v letech
1925 - 1928, s konfirmandy, foto 1926.**

Farář Antonín Venc s dětmi.

**Farář Jan A. Vališ
s manželkou Ale-
nou a dětmi, foto
1932.**

Farář Otakar Roubic a Štěpánka Roubicová.

**Farář Jaroslav
Voda se svými
prvními konfir-
mandy z Liptálu,
foto 1991.**

Po odchodu Otakara Roubice do důchodu nastoupil na evangelickou faru v Liptále **Jaroslav Voda**, narozený 14. 12. 1930 v Týně u Třebíče. Nejdříve byl vikářem v Horním sboru ve Vsetíně a pak po tří desetiletích farářem v Leskovci. Od r. 1989 je zároveň seniorem Východomoravského seniorátu.

2. Evangelický kostel v Liptále

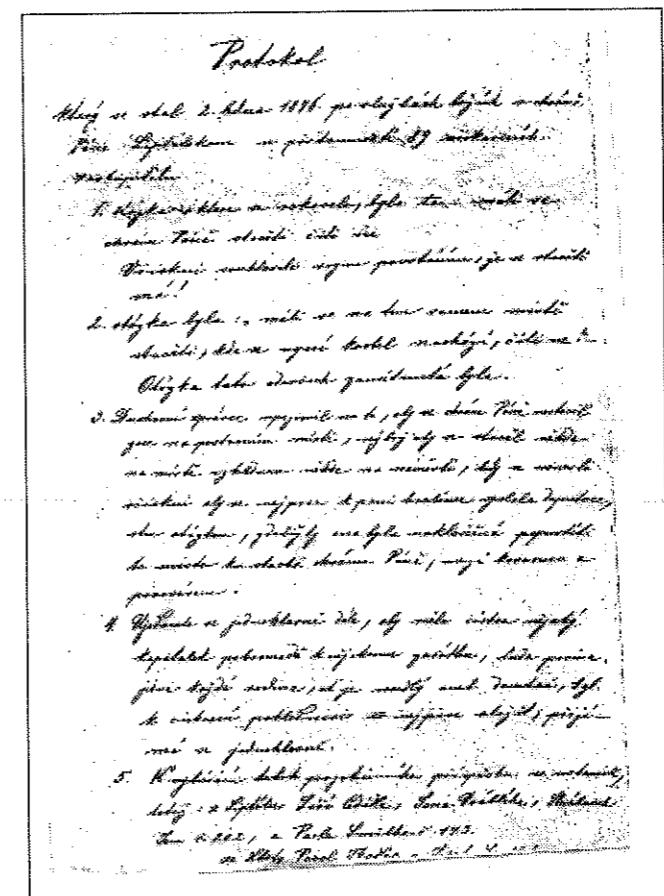
Roku 1783 byl v Liptále postaven evangelický kostel a fara a roku 1784 také škola. Tento kostel již brzy nepostačoval. Byl tmavý, neboť evangelikům nebylo povoleno, aby své kostely opatřili velkými klenutými okny. Proto sbor pomyslel na stavbu nového chrámu. Širší zastupitelstvo sboru se 9. července 1886 usneslo, aby se na založení stavebního fondu vykonala dobrovolná sbírka a aby se opakovala každých 14 dnů vždy po bohoslužbách. To se mělo dít do té doby, až bude stavba provedena. K tomu účelu byl r. 1883 zřízen zvláštní fond, který pak byl doplňován dalšími příspěvky, dary a poplatky.

V téže roce bylo stanoveno, aby ženich, který má při svatbě mládence (družinu), zaplatil na stavební fond 50 krejcarů, a pokud by měl hudbu, aby zaplatil dalších 50 kr. Každý ženich měl také složit 3 zl. jako záruku, "aby svatební průvod do kostela a z kostela přes náměstí liptálské šel bez hudby a křiku, jinak obnos propadne stavebnímu fondu". A protože se opakovaly případy, že ženich zrušil na poslední chvíli ohlášky a sňatek, bylo v r. 1891 stanoveno pokutovat takového ženicha částkou 5 zl. V r. 1903 měl sbor na stavebním fondu nashromážděno již 12 776,80 korun.

Když dne 16. září 1903 uhodil při bouři do tolerančního kostela blesk a poškodil jeho čelní zed, bylo jednomyslně rozhodnuto přikročit ke stavbě chrámu. Plány zpracoval architekt Josef Zlatohlávek z Vídni a stavbu prováděl stavitec František Mabsloň ze Vsetína. Rozpočet na stavbu nového kostela činil 54 641 K a na vnitřní zařízení 12 350 K 80 hal. Bylo třeba vykonat další sbírku ve sboru. O pomoc byl požádán evangelický podpůrný spolek, který nesl jméno Gustava Adolfa, jenž vedl švédská vojska za třicetileté války a od něhož čeští evangelici čekali obnovu náboženské svobody.

Při stavbě se platilo za nádenickou práci 1 K za den. Písek vozili členové sboru ze Seninky. Když ráno vyjeli s koňským nebo kravským potahem ze Seninky a v Leskovci u Senice písek naložili, dovezli do Liptálu a tam jej vyložili, vrátili se domů až k večeru. Písek a štěrk dováželi také z Bystrčky.

Baron Maximilián svobodný pán z Ulm Erbachu, majitel liptálského panství, věnoval na kostel stavební dřevo. Zdravé dřevo ze starého kostela bylo prodáno za 70 % tržní ceny. V době výstavby nového kostela sloužila ke shromažďování stará škola. Do ní bylo již před započetím stavby koupeno harmonium za 280 K. Tento obnos měl být zaplacen z příspěvků, o něž se měla postarat mládež. Do nového kostela byly pořízeny varhany na dluh, na

jehož umuření se při pohřbech a oddavkách vybíralo po dvou korunách. V zápisu z 20. 11. 1911 se dočteme, že sbor vydal na stavbu kostela 71 220 K 27 hal. a že měl dluh ve výši 14 500 K. V r. 1917 byl zbývající dluh rozepsán mezi Liptál a Lhotu, zatímco Seninka zaplatila svůj podíl již několik let předtím. Kostel byl dostavěn roku 1907.

Po I. světové válce byla upravena kostelní věž, jež byla původně pokryta imitací měděného plechu s bohatě prohýbanými tvary a se čtyřmi okrouhlými okénky. Tato krytina špatně vzdorovala povětrnostním vlivům a musela být nahrazena novou helmou z hrubšího bílého pozinkovaného plechu, přičemž střešní okénka ve věži již nebyla při nové úpravě respektována.

K liptálskému kostelu neodlučitelně patří i jeho věž a zvony. Při původním tolerančním kostele nesměla být r. 1783 postavena žádná zvonice, neboť evangelické kostely zpočátku nemohly mít ani zvony. Do nového kostela byly zvony pořízeny za vikáře Antonína Vence. Celý sbor na ně přispěl při mimořádné sbírce a jistě i proto si jich velice považoval. Zvony byly do Liptálu přivezeny s velkou slávou ve středu 29. května 1929 ze Vsetína. Již na nádraží vystoupil s proslovem farář Venc.

Dva zvony byly uloženy na ozdobený vůz tažený dvěma páry koní. Průvod